

طرح ایجاد نظام اشاعه گزینشی اطلاعات برای اعضاء هیئت علمی دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران

استاد، دانشگاه تهران	غلامرضا فدایی ^۱
استادیار، دانشگاه تهران	فاطمه فهیم‌نیا*
کارشناس ارشد بنیاد ایرانشناسی	سیدمهدی حسینی ^۲
دانشجوی کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی، دانشگاه اصفهان	علی اکبری ^۳

دریافت: ۱۳۸۹/۰۳/۱۶ | پذیرش: ۱۳۸۹/۰۹/۲۰

فصلنامه علمی پژوهشی
پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران
شاپا(چاپی) ۵۲۰۶-۱۷۳۵
شاپا(الکترونیکی) ۵۵۸۳-۲۰۰۸
نمایه در SCOPUS و LISA، ISC
http://jlist.irandoc.ac.ir
ویژه‌نامه مدیریت کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی
ص ص ۱۰۹-۱۲۶ پاییز ۱۳۹۰

نوع مقاله: پژوهشی

1. ghfadaie@ut.ac.ir
- *fahimnia@ut.ac.ir
2. hosseini@gmail.com
3. aliakbari.librarian@gmail.com

چکیده: هدف طرح ایجاد نظام اشاعه گزینشی اطلاعات برای اعضاء هیئت علمی دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران که در سال تحصیلی ۱۳۸۵-۱۳۸۶ اجرا شد، آن بوده است تا از طریق سه مرحله پیمایش در بین استادان این دانشکده، نیازهای اطلاعاتی ایشان را شناسایی کند و در طول یک دوره زمانی یک‌ساله نسبت به تأمین این نیازها از طریق خدمت آگاهی‌رسانی جاری به اشاعه اطلاعات گزینشی اقدام نماید. نتایج حاصل از این پژوهش مؤید آن است که طرح ایجاد نظام اشاعه اطلاعات گزینشی در دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی از نظر جامعه پژوهشی، بر رفتار اطلاع‌یابی آنان اثر دارد. از سوی دیگر، این طرح بر کیفیت تدریس استادان اثر دارد و سنجش کارآمدی مجموعه منابع اطلاعاتی در دسترس دانشگاه را تسهیل می‌نماید. رضایت آنان از طرح، تأکیدی بر ایجاد و تقویت و استمرار این خدمت است. پیشنهاد می‌شود که در گام‌های بعدی انجام این طرح در سطح دانشکده‌های علوم انسانی و دانشگاه و پس از آن، در سطح ملی انجام شود. انجام آن می‌تواند موجب تأثیرات مثبتی بر روند آموزش و پژوهش در جامعه علمی دانشگاهی شود.

کلیدواژه‌ها: اشاعه گزینشی اطلاعات، دانشگاه تهران، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، نیازهای اطلاعاتی

۱. مقدمه

در بسیاری از مراکز اطلاع‌رسانی جهان، افزایش روزافزون اطلاعات و انتشارات، مانع دسترسی به موقع متقاضیان منابع می‌شود و حتی گاهی اطلاع از وجود آن منابع در مجموعه‌های مختلف در مجموعه سازمان مادر دشوار می‌گردد. نگاه گذرایی بر میزان امانت منابع به خصوص منابع غیرفارسی و نیز استفاده از پایگاه‌های اطلاعاتی خریداری‌شده دانشگاه می‌تواند بخشی از این عدم اقبال استادان را به دلیل کثرت اطلاعات و دشواری‌های جستجو نشان دهد (Souto and Portela 2002).

رشد سریع دانش و انباشتگی اطلاعات در تمامی زمینه‌های علمی و توسعه شبکه جهانی وب و افزایش اطلاعات غیرمعتبر در این شبکه و گسترش بسیار سریع تمامی این موارد بر ضرورت روز به روز و لحظه به لحظه وجود متخصصان اطلاع‌رسانی تأکید دارد و کار و مسئولیت آنان را در ارائه خدمات جدی‌تر و حرفه‌ای‌تر مضاعف می‌کند. بر این اساس، متخصصان اطلاع‌رسانی باید به دنبال راهکارهای جدید در امر اطلاع‌رسانی باشند. یکی از این راهکارهای جدید به‌عنوان بخشی از خدمات مرجع که در دهه اخیر رشد محسوسی داشته است، SDI یا خدمات اشاعه‌گزینشی اطلاعات^۱ است (نعمت‌اللهی ۱۳۸۲).

۲. بیان مسأله

خدمات اشاعه‌گزینشی اطلاعات در چند دهه اخیر در کشورهای پیشرفته به‌طور قابل‌ملاحظه‌ای گره‌گشای پژوهش‌های علمی متخصصان موضوعی بوده است. در کشور ما نیز هر از گاهی به این خدمت پرداخته می‌شود، اگرچه شاید هنوز نتوانسته است کارکرد خود را همانند کشورهای توسعه‌یافته به‌نمایش بگذارد.

خدمات اشاعه‌گزینشی اطلاعات راهکاری است که پس از توسعه و تخصصی‌شدن دانش به‌وجود آمد و هدف اصلی آن صرفه‌جویی در وقتی است که نیروهای متخصص برای دریافت اطلاعات درست و دقیق صرف می‌کنند. این خدمت بیشتر در کتابخانه‌های تخصصی و دانشگاهی به‌علت نیاز اطلاعاتی فراوان مراجعان به این کتابخانه‌ها انجام می‌شود.

این پژوهش قصد دارد تا با ایجاد نظام اشاعه‌گزینشی اطلاعات، براساس آنچه در روش کار می‌آید، رضایت اعضای هیئت علمی دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی را بسنجد و در صورت کارآمدی این تجربه، طرحی قابل تکرار در اختیار دیگر مجموعه‌های دانشگاهی برای توسعه استفاده از اطلاعات علمی و معتبر ارائه نماید.

1. Selective dissemination of information (SDI)

۳. اهمیت و ضرورت

از آنجاکه دنیا به سرعت در مسیر پیشرفت و توسعه گام برمی دارد و با عنایت به نیاز استادان به اطلاعات مفید و سریع و مطمئن برای حضور فعال در عرصه جهانی پژوهش و نیز با توجه به هزینه های بالای فراهم آوری اطلاعات، ضرورت وجود چنین نظامی برای پاسخ به نیاز بالقوه و بالفعل استادان دانشگاه ها مشخص می شود. همچنین با اجرای این طرح امید می رود:

- ۱) سطح علمی دانشجویان از طریق ارتقاء سطح علمی استادان افزایش یابد؛ و
- ۲) روزآمدی اطلاعات در جوامع دانشگاهی بیشتر شود.

۴. هدف و فایده

۴-۱. هدف

هدف این پژوهش "طراحی و ایجاد نظام اشاعه گزینشی اطلاعات برای اعضاء هیئت علمی دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران" به منظور توجه دادن جامعه پژوهشی و آموزشی به اهمیت خدمات اشاعه گزینشی اطلاعات است و اینکه چنانچه با برنامه ریزی افراد توانمند در این زمینه به کار گرفته شود می تواند به جامعه علمی خدمات شایانی نماید و آنان را به کار پژوهشی بیش از پیش علاقه مند نماید.

۴-۲. فایده

این پژوهش می تواند: ۱) مصرف سرانه زمان را به حداقل رساند؛ ۲) از انجام پژوهش های تکراری جلوگیری نماید؛ ۳) در نیروی انسانی صرفه جویی کند؛ ۴) نظام واحد و استاندارد در سازماندهی مواد ایجاد نماید؛ و ۵) مجموعه سازی و سفارش متمرکز هدفمند را در راستای بهره وری بیشتر موجب شود.

۵. پیشینه پژوهش

با بررسی متون مرتبط در پایگاه های اطلاعاتی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات و نیز DDA^۱ در پروکوئست، متونی یافت شدند که در حوزه خدمات اشاعه گزینشی اطلاعات نگاشته شده اند و از نظر روش کار و جامعه مشابه پژوهش حاضر به شمار می آیند. این متون، به اختصار عبارتند از:

1. Digital Dissertations Abstracts

۱-۵. پیشینه پژوهش در ایران

کاتوزیان (۱۳۷۱) در پایان‌نامه خود با عنوان "بررسی رابطه خدمات اشاعه اطلاعات گزینشی با میزان مراجعه اعضای هیئت علمی به منابع اطلاعاتی کتابخانه مرکزی در دانشگاه علوم پزشکی ایران" به این نتیجه رسیده است که مجموعه وسیع مجلات پزشکی و امکانات استفاده از رایانه، می‌تواند از طریق خدمات اشاعه اطلاعات گزینشی نیازهای اطلاعاتی اعضای هیئت علمی این دانشگاه را شناسائی و تأمین کند. در این پژوهش، جامعه آماری، اعضای هیئت علمی دانشگاه و روش پژوهش، تجربی با تعیین دو گروه آزمایش و شاهد بود. برای جمع‌آوری اطلاعات و موضوع‌های مورد علاقه متخصصان از پرسشنامه استفاده شد. یافته‌های پژوهش نشان داد که بیشتر افراد جامعه مورد پژوهش به کتابخانه مرکزی مراجعه نمی‌کنند (۵۵ درصد). عوامل اصلی عدم مراجعه، دور بودن محل کتابخانه (۶۳/۷ درصد) و نداشتن وقت کافی از ناحیه کاربران بود (۵۱/۶ درصد). این یافته‌ها به علاوه عدم آگاهی از منابع کتابخانه مرکزی که توسط عده‌ای مطرح شده است (۲۳/۱ درصد) نیاز به استفاده از خدمات اشاعه اطلاعات گزینشی را توجیه می‌کند.

جعفریگلو (۱۳۷۷) در پایان‌نامه خود با عنوان "طرح نظام ملی اشاعه گزینشی اطلاعات برای اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور" در ادامه طرح پژوهشی انجام شده در مرکز اطلاع‌رسانی و خدمات علمی جهاد سازندگی با عنوان "طراحی و توسعه نظام اشاعه اطلاعات گزیده" (۱۳۷۶) به این نتیجه رسیده است که بعد از طراحی و تأسیس خدمات اطلاع‌رسانی "اشاعه اطلاعات گزیده (SDI)" محققان فقط یک‌بار از مرکز اطلاع‌رسانی و خدمات علمی در راستای طرح‌های تحقیقاتی خود اطلاعات مورد نیاز را درخواست می‌نمایند. بدین ترتیب، در حد بسیار زیاد در زمان صرفه‌جویی می‌شود و محققان در کمترین زمان به اطلاعات روزآمد دسترسی می‌یابند.

نعمت‌اللهی (۱۳۸۲) در پایان‌نامه خود با عنوان "امکان‌سنجی ارائه خدمات اشاعه اطلاعات گزینشی به اعضای هیئت علمی دانشگاه شیراز در کتابخانه منطقه‌ای علوم و تکنولوژی از طریق پست الکترونیکی: ارائه الگوی مناسب" گزارش نموده است که همه اعضای هیئت علمی دانشگاه شیراز برای بازیابی اطلاعات مورد نیاز خود از اینترنت استفاده می‌کنند و ۹۹ درصد جامعه پژوهش نیز نشانی پست الکترونیکی دارند، اما ۴۲/۴ درصد از جامعه پژوهش در گذشته از خدمات SDI استفاده کرده‌اند و ۵۵/۶ درصد مایلند با ساختن پروفایل پژوهشی، از این خدمات به صورت تمام‌خودکار استفاده کنند. در این راستا، ۷۷/۸ درصد از اعضای هیئت علمی ترجیح می‌دهند که ابتدا چکیده مدارک بازیابی شده را دریافت و مطالعه کنند و سپس اصل مدارک مرتبط را درخواست نمایند.

نصرتی اردکانی (۱۳۸۶) در پایان نامه خود با عنوان "طراحی پایگاه اطلاعاتی خدمات اشاعه گزینشی اطلاعات (SDI) برای اعضاء هیئت علمی دانشگاه شهید چمران براساس نظرات آنها" با استفاده از پرسشنامه به همراه یک سیاهه واریسی به گردآوری اطلاعات پرداخت و به منظور تحلیل آماری داده‌ها، از آمار توصیفی آزمون مجذور کای و آزمون تحلیل واریانس یک‌راهه و آزمون پیگیری توکی استفاده کرد. از تجزیه و تحلیل یافته‌های مربوط به سیاهه واریسی نیز مشخص شد که ۱۲ مؤلفه از مجموع ۲۲ مؤلفه، از نظر پاسخگویان برای درج در پروفایل (رکورد) پژوهشی آنان دارای اهمیت است. در نهایت نیز با استفاده از برنامه پایگاه اطلاعاتی میکروسافت اکسس (Microsoft Access)، نسخه اولیه پایگاه اطلاعاتی اشاعه گزینشی اطلاعات طراحی شد و مؤلفه‌های پراهمیت در قالب فیلدهای ستاره‌دار، در کنار سایر فیلدها در پایگاه ایجاد شدند. کتابخانه‌های دانشکده‌ای با استفاده از این پایگاه، قادر به ذخیره پروفایل پژوهشی ویژه هر متقاضی و ارائه خدمات اشاعه گزینشی اطلاعات به وی خواهند بود.

۲-۵. پیشینه پژوهش در جهان

بررسی نوشتارهای موجود در زمینه خدمات "اشاعه گزینشی اطلاعات"، تاریخ معینی که آن را بتوان مبدأ شروع این گونه خدمات در نظر گرفت، به دست نمی‌دهد. با این حال، با انجام جستجویی در پژوهشگر گوگل^۱ مشخص می‌شود که قدیمی‌ترین نوشته موجود در این زمینه در سال ۱۹۶۶ و توسط هاسمن^۲، در سالنامه اطلاع‌رسانی و فناوری منتشر شده است. موارد دیگر عبارتند از:

اونیل در رساله کارشناسی ارشد خود به قابلیت‌های محیط پویای وب در امر خدمات اشاعه گزینشی اطلاعات پرداخته است. وی در پژوهش خود، ضمن اشاره به ضرورت برقراری ارتباط بین نیازهای اطلاعاتی پژوهشگر، از طریق تهیه و تدوین پروفایل ویژه حاوی کلیدواژه‌ها و موضوعات منتخب وی با منابع اطلاعاتی موجود در وب، نظام‌های چندگانه‌ای را برای بررسی ساختارهای کلیدواژه‌ها و روش‌های ارتباط مفهومی بین آنها و منابع اطلاعاتی وب مورد مطالعه قرار داده است (O'Neil 2001).

سوتو و پورتلا اهمیت و ضرورت بهره‌گیری از خدمات اشاعه گزینشی اطلاعات را در جوامع دانش‌محور یادآور شده‌اند. این دو، در مقاله‌ای با عنوان "کاربردهای SDI در جامعه دانشی" آورده‌اند که در یک پژوهش پیمایشی که از طریق پرسشنامه به انجام رسیده است، دریافته‌اند که می‌توان به SDI به عنوان ابزاری برای آموزش‌های بلندمدت و مستمر نگریست.

1. Google Scholar

2. Housman

به‌خصوص اینکه در جامعه دانشی، با افزایش دسترسی به اطلاعات و دانش، دسترس‌پذیری خاص و مطابق با نیازها و علائق پژوهشی کاربران ضرورت می‌یابد (Souto and Portela 2002).

هرن و کریستسن در مقاله‌ای، به بررسی شیوه‌های متنوع بهره‌گیری از خدمات الکترونیکی ارسال فهرست مندرجات نشریات جاری بر پایه علاقه‌مندی‌های کاربران پرداخته‌اند. در این مقاله، آنها به بررسی عملکردی طرح MyContents، می‌پردازند که توسط گروهی از کتابداران و متخصصان کتابخانه دانشگاه کرنل، طراحی و تدوین و به کار گرفته شد (Home and Kristensen 2004).

کوباراکیس در مقاله‌ای، امکان‌سنجی طراحی یک نظام مبتنی بر اشاعه‌گزینی اطلاعات را در پروتکل‌های انتقال اشتراکی فایل P2P^۱ بررسی کرده است. در پروتکل P2P، تبادل اطلاعات از طریق رایانه‌ها و بدون واسطه وبی انجام می‌شود و یک فایل به‌طور مستقیم از یک رایانه به رایانه دیگر منتقل می‌گردد (Koubarakis 2004).

چایناتاکا بهره‌گیری از فناوری‌های نوین اطلاع‌رسانی تحت وب را در امر اشاعه‌گزینی اطلاعات، خاطر نشان ساخته است. وی در مقاله‌ای تأثیر استفاده از زبان نشانه‌گذاری XML را در این مورد بررسی کرده است. وی در مقاله خود، راهکارهای تلفیق XML با نظام‌های SDI با هدف بهبود خدمات اشاعه‌گزینی اطلاعات را بررسی کرده است (Chinthaka 2007).

همان‌گونه که در پژوهش‌های اشاره شده در ایران و جهان مشاهده می‌شود، اشاعه‌گزینی اطلاعات به‌دفعات و با روش‌های مختلف و در سطوح مختلف از ارسال فهرست مندرجات گرفته تا زبان نشانه‌گذاری شده متن اجرا و فواید ناشی از کاربرد آن نگارش شده است. پژوهش حاضر نیز با مطالعه این امر در بین اعضای دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران این امر را به آزمون گذارده و براساس روشی تجربی به اجرای طرح و بررسی آرای کاربران پرداخته است. این ویژگی به‌همراه جامعه آماری، تحقیق حاضر را از دیگر پژوهش‌های به‌عمل آمده متمایز می‌نماید و فراهم‌آوری و انتخاب منابع اطلاعاتی را در راستای تأمین نیاز اطلاعاتی اساتید هدفمند می‌سازد.

۶. روش تحقیق

روش تحقیق به کار گرفته شده در پژوهش حاضر، دو روش اصلی پیمایش و تحلیل محتوی بوده است. روش اجرا از چند بخش تشکیل شده است. در آغاز برای تعیین ضرورت کار و نوع علائق پژوهشی جامعه، از روش پیمایشی استفاده شد، سپس برای استاندارد کردن اصطلاحات از روش تحلیل محتوی بهره گرفته شد و آنگاه برای عرضه نیازمندی‌ها به متقاضیان، با استفاده از کاوش در وب از پیمایش استفاده شده است. در خاتمه، برای تعیین ضرورت استمرار کار نیز نظرخواهی‌ای به روش پیمایشی صورت گرفته است. رویکرد اصلی در دو مرحله نهایی کار،

1. A Peer-to-Peer (or P2P) Computer Network

تجربی بوده است و مطالعه انجام شده تأثیر خدمات بر رضایت جامعه پژوهش را در عمل نشان می دهد.

جامعه پژوهش، اعضاء هیئت علمی گروه های مختلف آموزشی دانشکده روان شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران است که در گام اول اجرا، برای دریافت خدمات اعلام آمادگی نمودند (۲۹ نفر).^۱ در این پژوهش، نمونه گیری انجام نشد و برای همه داوطلبان، پرونده پژوهشی تشکیل شد. ابزار پژوهش متشکل از سه پرسشنامه برای "شناسایی داوطلبان" و "استخراج نیازهای اطلاعاتی آنان" و "سنجش رضایت از خدمات" است. برای سنجش اعتبار (روایی) پرسشنامه های دوم و سوم به اتکای آرای صاحب نظران از اساتید حوزه کتابداری روایی صوری با اصلاحات لازم تأمین شد و برای ارزیابی پایایی، آلفای کرونباخ برای ۱۰ پرسشنامه محاسبه شد که این میزان برای پرسشنامه شماره ۲، ۰/۸۷۶ و برای پرسشنامه شماره ۳، ۰/۸۶۵ بود که نشان دهنده پایایی ابزارهاست.

۷. شیوه اجرای کار

ارائه خدمات مرجع الکترونیکی، با عنوان "اشاعه اطلاعات گزیده" به اعضاء هیئت علمی و استادان دانشکده از تاریخ اول آبان ماه ۱۳۸۵ آغاز گردید. در ابتدا، براساس اطلاعات موجود در برگه های درخواست ارائه خدمات - که توسط مشترکان تکمیل شد و حاوی مشخصات، اطلاعات تماس، علائق پژوهشی، و کلیدواژه های فارسی و لاتین مرتبط با موضوعات پژوهشی بود - برای هر کدام از مشترکان یک پروفایل شخصی در رایانه ایجاد گردید. در این پروفایل، همه اطلاعات ارائه شده آرشیو شد. به منظور اجرا و گردآوری اطلاعات به شرح زیر عمل شده است:

ابتدا، برای شناسایی آن گروه از اعضاء هیئت علمی که داوطلب استفاده از این خدمات بودند، پرسشنامه ای آماده شد. این پرسشنامه، همچنین شامل اطلاعاتی از قبیل نام و نام خانوادگی اعضاء، رشته تخصصی، نشانی پست الکترونیکی، و شماره تلفن داخلی دفتر کار استادان در دانشکده بود. این افراد ۲۹ نفر از اعضاء هیئت علمی دانشکده را در برمی گرفتند. این تعداد، مشارکت ۶۹ درصد اعضاء هیئت علمی را در طرح اشاره شده نشان می دهد.

۱. همچنان که خوانندگان محترم مستحضر هستند؛ تمامی اساتید فعال در دانشکده، به صورت تمام وقت و همزمان حضور فیزیکی ندارند. برخی درگیر فعالیت های اجرایی، برخی در فرصت مطالعاتی و برخی دیگر علاقه مند به همکاری در این طرح نبوده اند. به طور کلی، پرسشنامه اعلام آمادگی برای ۴۲ نفر اعضاء هیئت علمی تمام وقت اعم از رسمی و پیمانی ارسال شد که ۳ نفر در مرخصی تحصیلی و ۵ نفر در فرصت مطالعاتی و ۲ نفر دارای مشغله فراوان اجرایی بودند. این دو نفر به همراه سه نفر دیگر که تمایلی برای مشارکت در پژوهش اعلام نمودند و جلب نظر تیم مجری نیز در تغییر رأی ایشان تأثیر نداشت، تعداد نمونه را به ۲۹ نفر رساندند.

سپس، پرسشنامه دیگری طراحی شد که توسط آن کلیدواژه‌های مورد نیاز اعضا شامل زمینه پژوهش مورد علاقه، کلیدواژه‌های فارسی، عربی و لاتین (انگلیسی و فرانسه و آلمانی) به همراه اطلاعات شخصی تکمیلی افراد شامل درجه دانشگاهی و گروه آموزشی و سمت دانشگاهی تعیین گردید و همچنین اطلاعات تکمیلی نظیر نشانی‌های تماس با اعضا (شماره تلفن همراه و ثابت) گردآوری شد. در ادامه این پرسشنامه، اطلاعات تخصصی برای جستجوی اطلاعات مد نظر قرار گرفت که شامل اطلاعاتی در مورد زبان علمی مورد درخواست استادان، دوره زمانی اطلاعات درخواستی، نوع مطالب درخواستی اعضا از جمله مقاله و کتاب و همچنین اطلاعات دیگری مانند کنفرانس‌های علمی تشکیل شده و یا در حال شکل‌گیری در رشته می‌شود.

در مرحله بعد، کلیدواژه‌های ارائه‌شده توسط افراد، با استفاده از اصطلاحنامه‌های استاندارد، مستندسازی شد تا روند جستجو در بانک‌های اطلاعاتی و ارائه خدمات، به شیوه علمی انجام پذیرد. از جمله این اصطلاحنامه‌ها می‌توان به اصطلاحنامه آنلاین اریک^۱ و اصطلاحنامه پروکوئست^۲ اشاره کرد.

در مجموع، عمده فعالیت‌های انجام‌شده در طرح ایجاد خدمات اشاعه اطلاعات گزیده شامل مراحل زیر است:

۱. مستندسازی کلیدواژه‌های ارائه‌شده توسط اعضا،
۲. یافتن بانک‌های اطلاعاتی ارزشمند و مفید لاتین جهت جستجوی اطلاعات،
۳. دسته‌بندی منابع علمی فارسی و ارزشیابی آنها از نقطه نظر میزان و کیفیت اطلاعات جهت خدمات‌دهی و معرفی به اعضا،
۴. ایجاد نشانی پست الکترونیکی sdi.service.ut@gmail.com جهت ارسال اطلاعات به اعضا و دریافت پاسخ از آنها، اشتراک سرویس‌های هشدار^۳ در موضوعات پژوهشی اعضا جهت ارسال اطلاعات به ایشان،
۵. شروع ارائه خدمات، و
۶. سنجش خدمات.

علاوه بر پیگیری مداوم پس از ارسال هر مجموعه اطلاعاتی توسط یک نامه الکترونیکی، برای ارزیابی نهایی در پایان دوره شش ماهه انجام خدمات، پرسشنامه دیگری طراحی شد تا میزان رضایتمندی استادان از پایگاه‌های اطلاعاتی دانشگاه تهران سنجش شود. این پرسشنامه پرسش‌هایی را برای تشخیص میزان رضایتمندی و همچنین تخمین زمان مصرفی استادان برای جستجوی مقاله و اطلاعات دیگر از پایگاه‌های دانشگاه شامل می‌شد.

1. ERIC

2. Proquest

3. alert

۸. تجزیه و تحلیل یافته‌ها

همان‌گونه که پیش از این اشاره شد، برای توصیف ویژگی‌های جامعه نمونه، پرسشنامه تهیه شد و در اختیار اعضاء هیئت علمی قرار گرفت. اطلاعات شخصی و نشانی تماس و سیاهه کامل کلیدواژه‌های فارسی و غیرفارسی، به‌همراه نمونه‌هایی از متن خدمات و فهرست پستی ارسالی و بازخورد منعکس شده از اعضاء هیئت علمی نیز گردآوری شد.

جدول ۱. توزیع فراوانی افراد شرکت‌کننده در طرح از لحاظ جنس

جنس	مرد	زن
افراد شرکت‌کننده در طرح	۱۹	۱۰

جدول ۲. توزیع فراوانی افراد شرکت‌کننده در طرح برحسب درجه علمی

افراد شرکت‌کننده در طرح	استاد	دانشیار	استادیار	مربی
	---	۷	۱۸	۴

جدول ۲ نشان‌دهنده آن است که بیشترین افراد شرکت‌کننده در طرح دارای مرتبه استادیاری در دانشکده هستند و دلیل آن حضور بیشتر استادان با درجه استادیاری در دانشکده است.

جدول ۳. توزیع فراوانی افراد شرکت‌کننده در طرح برحسب گروه‌های آموزشی

رشته متقاضیان	مدیریت و برنامه‌ریزی آموزشی	روان‌شناسی	کتابداری و اطلاع‌رسانی	علوم تربیتی (مبانی روانی)	علوم تربیتی (مبانی فلسفی)	روان‌شناسی کودکان استثنایی
افراد شرکت‌کننده در طرح	۵	۱۰	۴	۴	۴	۲

جدول ۴. توزیع فراوانی اولویت زبان علمی مورد درخواست افراد شرکت‌کننده در طرح به غیر از فارسی

زبان اولویت	انگلیسی	فرانسه	عربی	اسپانیایی	آلمانی	سایر
اولویت اول	۲۷	۱	--	--	--	۱
اولویت دوم	۲	۱	۴	--	--	--
اولویت سوم	--	۲	۱	--	--	--
اولویت چهارم	--	--	--	--	--	--
اولویت پنجم	--	--	۱	--	--	--
جمع	۲۹	۴	۶	--	--	۱

همان‌طور که در جدول ۴ مشاهده می‌شود، بیشتر اعضا (۹۳٪) خواستار زبان انگلیسی به‌عنوان زبان اول علمی مورد درخواست برای ارسال اطلاعات بوده‌اند و این خود حاکی از زبان اول علمی بودن زبان انگلیسی در دنیا و همچنین فراگیری این زبان به‌عنوان زبان دوم در مدارس و دانشگاه‌هاست. یک نفر (۳٪) خواستار زبان فرانسه به‌عنوان زبان اول مورد درخواست برای جستجوی اطلاعات بوده است.

۲۲ نفر از افراد (۷۵٪) به همان زبان اول اکتفا کرده و از اشاره به زبان دوم خودداری کرده‌اند، اما از ۷ نفر باقیمانده ۲ نفر زبان انگلیسی را به‌عنوان زبان دوم انتخاب کرده‌اند که باز مؤید اولویت زبان انگلیسی است. از ۵ نفر دیگر، ۱ نفر فرانسه و ۴ نفر دیگر زبان عربی را به‌عنوان زبان دوم علمی مورد درخواست برگزیده‌اند که این خود شاید به‌علت رایج بودن زبان عربی در کشور به‌عنوان زبان دوم و زبان متون دینی باشد. اما، در مورد اولویت سوم، ۲۶ نفر از اعضا (۹۰٪) اولیوی را اعلام نکرده‌اند و فقط ۳ نفر زبان سوم درخواستی خود را اعلام نموده‌اند: یکی زبان عربی و دو نفر زبان فرانسه.

در اولویت زبان چهارم علمی، درخواستی وجود نداشت و این حکایت از عدم تنوع زبان علمی در سطح جامعه دانشگاهی به‌ویژه در حوزه روان‌شناسی و علوم تربیتی است. تمامی افراد هیچ زبانی را اعلام نکرده‌اند و این امر که بیشتر افراد به زبان اول کفایت کرده‌اند، خود می‌تواند گویای اهمیت زبان انگلیسی در سطح مجامع علمی و دانشگاهی باشد که برای بیشتر اعضا همان

زبان به تنهایی کفایت می‌کند. جالب توجه است که در اولویت پنجم (بدون اشاره به اولویت چهارم) فقط یک نفر اظهار داشته است که مطالب را به زبان عربی ارسال کنید. برای زبان‌هایی مثل اسپانیولی و آلمانی متقاضی‌ای نبود و این خود نشانه‌ای از کم‌استفاده بودن این زبان‌ها در کشورمان و به خصوص در قشر دانشگاهی است.

جدول ۵. تعداد کلیدواژه‌های درخواستی

کلیدواژه‌ها	لاتین	فارسی و عربی	زمینه‌های پژوهشی	جمع
تعداد متقاضیان	۱۱۸	۹۳	۷۲	۲۸۱
متوسط تعداد کلیدواژه هر فرد	۵/۹	۴/۶۵	۳/۶	۱۴/۱۵

یافته‌های جدول ۵ نشان می‌دهد که بیشترین تعداد کلیدواژه‌های درخواستی، کلیدواژه‌های لاتین هستند که با توجه به انتخاب زبان انگلیسی به‌عنوان زبان اول علمی مورد درخواست (جدول ۴) به طور کامل، توجیه پذیر به نظر می‌رسد. البته بعد از کلیدواژه‌های لاتین تعداد کلیدواژه‌های فارسی و عربی در اولویت دوم و سپس، کلیدواژه‌های مربوط به زمینه‌های پژوهشی در اولویت بعد قرار می‌گیرند.

جدول ۶. محدوده زمان برای منابع درخواستی

سال مورد نظر	۱۹۹۰ -	۲۰۰۰ -	۲۰۰۳ -	بدون محدودیت
تعداد متقاضیان	۱	۴	۱	۲۳

در مورد زمان مورد درخواست، بیشتر افراد به این سؤال جوابی نداده‌اند (جدول ۶). این مطلب می‌تواند حاکی از عدم اهمیت توجه خاص به زمان انتشار مقالات توسط استادان باشد. شاید دلیل آن این باشد که تحقیقات در حوزه روان‌شناسی و علوم تربیتی همانند سایر علوم تجربی خیلی زمان‌مند نیست.

جدول ۷. اطلاعات مورد درخواست افراد شرکت‌کننده در طرح (مقالات و کنفرانس‌ها)

متن کامل	چکیده مطالب	عنوان	شکل اطلاعات مورد درخواست
			مواد درخواستی
۱۴	۱۱	۵	مقالات فارسی (نفر)
۱۹	۱۱	۳	مقالات لاتین (نفر)
۷	۴	۸	اطلاعات کنفرانس‌ها (نفر)

در مورد اطلاعات مورد درخواست، بیشترین درخواست مربوط به متن کامل مقالات لاتین بوده است و پس از آن، متن کامل مقالات فارسی و سپس، چکیده مقالات و کمترین درخواست برای عنوان مقالات است (جدول ۷). بیشتر استادان متقاضی دریافت متن کامل هستند و عنوان مقالات توسط استادان، کمتر مورد درخواست بوده است و همان تعداد کم نیز بیشتر همراه با درخواست چکیده و یا متن کامل بوده است که این می‌تواند به علت ارتباط غیرصریح بیشتر عنوان‌ها با متن مقاله باشد.

جدول ۸. اطلاعات مورد درخواست افراد شرکت‌کننده در طرح (کتاب و وبسایت‌ها)

لاتین	فارسی	زبان
		مواد درخواستی
۱۸	۱۴	کتاب (نفر)
۲۱	۱۵	فهرست وبسایت‌ها (نفر)

در مورد جدول ۸ یعنی درخواست معرفی کتاب و یا وبسایت‌ها، درخواست برای وبسایت‌ها بیشتر است که هم می‌تواند به علت به‌روزتر بودن مطالب وبسایت‌ها نسبت به کتاب باشد و هم خرید و یا تهیه کتاب، به‌طور معمول همراه با هزینه است. البته در اینجا باز هم مطالب لاتین شاید به دلیل به‌روزتر بودن همچنان بیشترین درخواست را دارد.

با توجه به یافته‌های جدول ۷ و ۸ مشاهده می‌شود که بیشترین درخواست‌ها به ترتیب مربوط است به: متن کامل مقالات لاتین، فهرست وبسایت‌های لاتین، کتب لاتین، متن کامل مقالات فارسی، فهرست وبسایت‌های فارسی، کتب فارسی، چکیده مطالب فارسی و لاتین، عنوان اطلاعات کنفرانس‌ها، متن کامل اطلاعات کنفرانس‌ها، عنوان مقالات فارسی، چکیده مطالب

کنفرانس‌ها، و در پایان، عناوین مقالات لاتین. این امر نشان‌دهنده آن است که زبان انگلیسی زبان فائق علمی است و فراوانی اطلاعات علمی در این زبان و همچنین به‌روز بودن منابع در این زبان بیشترین درخواست را داشته است.

جدول ۹. میزان درصد شناخت افراد شرکت‌کننده در طرح از پایگاه‌های اطلاع‌رسانی دانشگاه تهران

خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم	میزان اطلاع پایگاه
٪۸	٪۳۳	٪۸	٪۲۵	٪۲۵	نشریات چاپی اشتراکی دانشگاه تهران
٪۰۰	٪۳۷	٪۹	٪۲۷	٪۲۷	On Site Database
٪۲۱	٪۲۹	٪۳۶	٪۷	٪۷	ISI Web of Science
٪۲۱	٪۳۶	٪۲۹	٪۰۰	٪۱۴	نشریات الکترونیکی Elsevier Science
٪۲۹	٪۲۹	٪۲۱	٪۷	٪۱۴	مجموعه‌های متن کامل Ebsco
٪۷	٪۷	٪۱۴	٪۳۶	٪۳۶	نشریات الکترونیکی Emerald
٪۱۴	٪۳۶	٪۱۴	—	٪۳۶	نشریات الکترونیکی John Wiley
٪۷	٪۲۱	٪۱۴	٪۲۹	٪۲۹	Information Sci. & Tech. Abstract
٪۱۰.۷	٪۲۸.۵	٪۱۸.۱۲۵	٪۱۸.۱۲۵	٪۲۳.۵	درصد

همان‌طور که در جدول ۹ مشخص شده است، بیشترین شناخت از پایگاه‌های اطلاع‌رسانی دانشگاه تهران در حوزه تحقیق حاضر مربوط به سه پایگاه ISI Web of Science، نشریات الکترونیکی Elsevier Science، مجموعه‌های متن کامل Ebsco با شناخت ۶۲/۵ درصد است. این امر می‌تواند به‌علت معروف‌تر بودن این پایگاه‌ها و یا اینکه این پایگاه‌ها بیشتر رشته‌های علوم تربیتی و روان‌شناسی را پوشش می‌دهند، باشد. بعد از آن، بیشترین آشنایی مربوط به نشریه الکترونیکی John Wiley است (٪۴۸/۲۱) که البته این امر نیز به‌علت پوشش به‌نسبت کاملی است که بر روی مطالب روان‌شناسی دارد و اینکه بیشتر جامعه آماری ما را استادان روان‌شناسی تشکیل می‌دهند. پس از آن، میزان شناخت اعضا نسبت به چهار پایگاه نشریات چاپی اشتراکی دانشگاه تهران، On Site Database، Information Science & Technology Abstract و نشریات الکترونیکی Emerald است. لازم به اشاره است که مجموعه‌های مورد سنجش، پایگاه‌هایی بوده‌اند که از نظر موضوعی مرتبط با علائق اعضاء هیئت علمی دانشکده مورد پژوهش بوده‌اند و دانشگاه تهران در سال بررسی آنها را مشترک بوده است.

جدول ۱۰. درصد صرف زمان برای مقاصد علمی جامعه پژوهش
در استفاده از پایگاه‌های اطلاع‌رسانی دانشگاه تهران

خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم	زمان مواد و درصد درخواست
۴	۹	۸	۴	۴	تهیه کتاب یا متون درسی
%۱۴	%۳۱	%۲۷	%۱۴	%۱۴	درصد
۳	۸	۱۱	۴	۳	ارائه مطلب به دانشجویان
%۱۱	%۲۷	%۳۷	%۱۴	%۱۱	درصد
۶	۷	۸	۴	۴	نگارش مقالات علمی خود
%۲۱	%۲۴	%۲۷	%۱۴	%۱۴	درصد
۱	۱۰	۱۰	۵	۳	افزایش اطلاعات شخصی و یا به‌روزرسانی آن
%۴	%۳۴	%۳۴	%۱۷	%۱۱	درصد

جدول ۱۰ نشان می‌دهد که استادان بیشترین زمان را در استفاده از پایگاه‌های اطلاع‌رسانی برای نگارش مقالات و بعد از آن برای نگارش کتب یا تهیه متون درسی و در درجه بعد، برای ارتقاء سطح سواد و اطلاعات شخصی و در پایان، برای ارائه مطلب به دانشجویان و پاسخ به سؤالات ایشان صرف می‌کنند.

جدول ۱۱. میزان رضایتمندی افراد شرکت‌کننده در طرح از پایگاه‌های اطلاع‌رسانی دانشگاه تهران

خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم	رضایتمندی
۴	۵	۱۲	۳	۵	میزان
%۱۴	%۱۸	%۴۰	%۱۰	%۱۸	درصد

به دلیل دامنه پایین رضایتمندی استادان از پایگاه‌های دانشگاه تهران (جدول ۱۱)، لزوم برگزاری یک رشته کارگاه برای معرفی و شناخت پایگاه‌ها برای استادان مشخص می‌شود.

جدول ۱۲. میزان استفاده قبلی جامعه پژوهش از خدمات اشاعه اطلاعات گزینشی

سؤال چندان مفهوم نیست	آشنایی ندارم	کمتر استفاده کرده‌ام	خیر	جواب نداده	پاسخ‌ها افراد شرکت‌کننده
۱	۱	۴	۱۳	۱۰	تعداد
%۴	%۴	%۱۳	%۴۵	%۳۴	درصد

هیچ کدام از استادان جوابی را که مبنی بر استفاده قبلی از این خدمات بوده باشد، ارائه نداده‌اند (جدول ۱۲) و این نشانگر این است که این خدمت در سطح دانشگاه‌های ایران ناشناخته و جدید است و اگر چنین روندی در سایر دانشکده‌ها و دانشگاه‌ها هم وجود داشته باشد بر رؤسای دانشگاه‌ها و دانشکده‌ها، معاونان پژوهشی، و مدیران کتابخانه فرض است که نسبت به معرفی این خدمت و ارائه آن سرمایه‌گذاری کنند.

جدول ۱۳. میزان رضایتمندی استادان از خدمات اشاعه اطلاعات گزینشی

جمع	خیلی زیاد	زیاد	متوسط	کم	خیلی کم	میزان رضایت نوع استفاده
۲۹	--	۸	۱۸	۳	--	یافتن اطلاعات مورد نیاز
%۱۰۰	۰	%۲۸	%۶۲	%۱۰	۰	درصد
۲۹	--	۳	۱۶	۶	۴	بی‌نیازی از مراجعه به سایر پایگاه‌ها
%۱۰۰	۰	%۱۱	%۵۵	%۲۰	%۱۴	درصد
۲۹	۱۰	۱	۱۸	--	--	خدمت از طریق پست الکترونیکی
%۱۰۰	%۳۴	%۴	%۶۲	۰	۰	درصد
%۲۹	۴	۱۰	۱۵	--	--	فاصله زمانی دریافت مدارک
%۱۰۰	%۱۴	%۳۴	%۵۲	۰	۰	درصد

←

ادامه جدول ۱۳. میزان رضایتمندی استادان از خدمات اشاعه اطلاعات گزینشی

نوع استفاده	میزان رضایت	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	جمع
کیفیت اطلاعات ارائه شده	۰	۲	۱۵	۱۰	۲	۲۹	۱۰۰٪
درصد	۰٪	۷٪	۵۲٪	۳۴٪	۷٪	۲۹	۱۰۰٪
جامعیت بانک‌های ارائه شده	۰	۲	۱۷	۱۰	۰	۲۹	۱۰۰٪
درصد	۰٪	۷٪	۵۹٪	۳۴٪	۰٪	۲۹	۱۰۰٪
صرفه‌جویی در وقت	۰	۸	۱۵	۴	۲	۲۹	۱۰۰٪
درصد	۰٪	۲۷٪	۵۲٪	۱۴٪	۷٪	۲۹	۱۰۰٪
استفاده برای نگارش مقالات	۴	۲	۱۷	۴	۲	۲۹	۱۰۰٪
درصد	۱۴٪	۷٪	۵۹٪	۱۴٪	۷٪	۲۹	۱۰۰٪
استفاده در تدریس	۴	۴	۱۱	۱۰	۰	۰	۱۰۰٪
درصد	۱۴٪	۱۴٪	۳۸٪	۳۴٪	۰٪	۰	۱۰۰٪
مایل به ادامه خدمات	۰	۰	۱۳	۸	۸	۲۹	۱۰۰٪
درصد	۰٪	۰٪	۴۶٪	۲۷٪	۲۷٪	۲۹	۱۰۰٪

بیشتر استادان، اگر چه نسبت به برخی از راهکارها و شیوه ارائه خدمت ناراضی بوده‌اند، بیشتر نسبت به ادامه این خدمات تمایل زیادی داشته‌اند همان‌طور که مشاهده می‌شود ۴۶ درصد از افراد متوسط و ۲۷ درصد خیلی مایل به ادامه بوده‌اند و ۲۷ درصد تمایل بسیار زیادی به ادامه خدمات داشته‌اند. به‌طور کلی، رضایت آنان از متوسط به بالا و تمایل آنها نیز بالاست و این گواهی بر وجود علاقه استادان به ارائه چنین خدماتی در دانشکده است. همچنین، با توجه به اینکه به‌طور تقریبی، هیچ کدام از استادان در نظرخواهی نسبت به استفاده از این خدمات در گذشته جواب مثبت نداده بودند، لازم است نتایج این پژوهش در دانشکده استفاده شود و بر این اساس به‌نظر می‌رسد برقراری چنین خدماتی در سطح دانشگاه و یا حتی در سطح وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای تمامی دانشگاه‌های کشور به‌صورت یک نظام منسجم ضروری است.

اما، داده‌های مرتبط با رضایتمندی استادان نسبت به ارائه و نحوه خدمت‌بیانگر آن بود که بیش از سه چهارم استفاده‌کنندگان نسبت به ارائه خدمات از طریق پست الکترونیک راضی بودند. این امر نشان‌دهنده این است که خدمات الکترونیکی در حد پست الکترونیکی در میان کاربران دانشگاهی توانسته است جای خود را باز کند.

۹. جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

خدمات اشاعه اطلاعات گزینشی با وجود ناشناختگی در دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران، در یک دوره یک‌ساله توانسته است مخاطبان خود را تحت تأثیر قرار دهد و تمایل به ادامه خدمات را نشان دهد. این امر مشابه موفقیت طرح‌های اجرایی کاتوزیان (۱۳۷۱) و جعفریگلو (۱۳۷۶) و نعمت‌الهی (۱۳۸۲) در ایران و طرح MyContent هرن و کریستسن (Home and Kristensen 2004) و کوبارکیس (Koubarakis 2004) بوده است، لیکن محدودیت‌های ناظر بر جامعه پژوهش حاضر، کاربرد نتایج آن را در جوامع دیگر با احتیاط مجاز می‌داند. در مورد شناخت کلی استادان از پایگاه‌های اطلاعاتی سایت دانشگاه تهران، می‌توان گفت که شناخت کمی از این پایگاه‌ها بین جامعه پژوهش وجود دارد و با توجه به اینکه استنادی که در این طرح با ما همکاری داشتند از استادان فعال بوده‌اند، لزوم تأمین شناخت منابع در قبال هزینه‌ای که دانشگاه برای خرید این پایگاه‌ها پرداخت می‌کند، ضروری است. استادان دانشکده در این دوره با آشنایی بیشتر از اطلاعات قابل دسترس، از کتابداران در ارائه این خدمات به‌عنوان همکار استفاده نموده‌اند و تعامل مناسبی برای جابجایی و مکان‌نمایی اطلاعات صورت گرفته است.

استفاده از این خدمات بنابر اظهار آنان منجر به کاهش زمان کاوش اطلاعات، افزایش بازدهی در امر تدریس، برقراری امکان سنجش مجموعه اطلاعات قابل دسترس استادان و رفتار اطلاع‌یابی ایشان شده است و از این رو، به نظر می‌رسد راه‌اندازی چنین خدماتی در سطح دانشگاه و یا حتی در سطح وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و نیز وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سایر مؤسسات و مراکز تحقیقاتی برای تمامی دانشگاه‌های کشور به‌صورت یک نظام منسجم ضروری است.

۱۰. پیشنهادها

۱. انجام تحقیقات گسترده‌تر با تعداد نمونه‌های بیشتر در سطح دانشکده‌های دیگر دانشگاه تهران، دانشگاه‌های دیگر و نیز دیگر مؤسسات تحقیقاتی ملی،
۲. برگزاری کارگاه‌های یک یا چندروزه خدمات مرجع الکترونیکی و نظام‌های آگاهی‌رسانی جاری، و
۳. تبیین نقش کتابدار به‌عنوان همکار پژوهش در دانشکده‌ها، دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی.

۱۱. منابع

- جعفری‌گلو، موسی. ۱۳۷۶. طراحی و توسعه نظام اشاعه اطلاعات گزیده. تهران: مرکز اطلاع‌رسانی و خدمات علمی جهاد سازندگی.
- جعفری‌گلو، موسی. ۱۳۷۷. طرح نظام ملی اشاعه گزینشی اطلاعات برای اعضاء هیئت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور. پایان‌نامه کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران.
- کاتوزیان، مهناز. ۱۳۷۱. بررسی رابطه خدمات اشاعه اطلاعات گزینشی با میزان مراجعه اعضاء هیئت علمی به منابع اطلاعاتی کتابخانه مرکزی در دانشگاه علوم پزشکی ایران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی، دانشگاه علوم پزشکی ایران.
- نصرتی اردکانی. محمد. ۱۳۸۶. طراحی پایگاه اطلاعاتی خدمات اشاعه گزینشی اطلاعات (SDI) برای اعضاء هیئت علمی دانشگاه شهید چمران براساس نظرات آنها. پایان‌نامه کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه شهید چمران اهواز.
- نعمت‌اللهی، سارا. ۱۳۸۲. امکان‌سنجی ارائه خدمات اشاعه اطلاعات گزینشی به اعضاء هیئت علمی دانشگاه شیراز در کتابخانه منطقه‌ای علوم و تکنولوژی از طریق پست الکترونیکی: ارائه الگوی مناسب. پایان‌نامه کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی، دانشگاه علوم پزشکی ایران.
- Chinthaka, E. 2007. Efficient filtering of XML documents for selective dissemination of information. <http://www.cs.berkeley.edu/~franklin/Papers/XFilterVLDB00.pdf> (accessed 11 Feb. 2009).
- Horne, K., and L. Kristensen. 2004. The development of my contents, an enriched electronic tables of contents service. *Libraries and the Academy* 4 (2): 205-218.
- Housman, E. 1973. Selective dissemination of information. *Annual Review of Information Science and Technology* 8: 221-241.
- Koubarakis, M. 2004. Selective dissemination in P2P networks: Problems and solutions. <http://www.intelligence.tuc.gr/publications/sigmod-record-p2p.pdf> (accessed 11 Feb. 2009).
- O'Neil, K. E. 2001. Selective dissemination of information in the dynamic web environment. Master's thesis, University of Virginia. www.cs.virginia.edu/~cyberia/papers/eko_thesis.pdf (accessed 11 Feb. 2009).
- Schneider, J. 1971. Selective dissemination and indexing of scientific information. *Science* 23 (173). <http://www.sciencemag.org/cgi/content/abstract/173/3994/300?ck=nck> (accessed 11 Feb. 2009).
- Souto, L. F., and P. O. Portela. 2002. Application of SDI in knowledge society: Education and training through the universities. <http://in3.dem.ist.utl.pt/downloads/cur2000/posters/pos013.pdf> (accessed 11 Feb 2009)

Project for Establishing a Selected Dissemination of Information Service for the Faculty Members at Education and Psychology Faculty, University of Tehran

Gholamreza Fadaei¹
Professor in LIS, Tehran University

Fatima Fahimnia*
Assistant Professor, Tehran University

Seyyed Mehdi Hosseini²
MLIS in Iranology Foundation

Ali Akbari³
Student in MLIS, University of Isfahan

Iranian Research Institute
For Science and Technology
ISSN 1735-5206
eISSN 2008-5583
Indexed in LISA, SCOPUS & ISC
special issue: Libraries and Information
centers Management | pp: 109-126
autumn 2011

1. ghfadaie@ut.ac.ir
*Corresponding author
fahimnia@ut.ac.ir
2. hosseini@gmail.com
3. aliakbari.librarian@gmail.com

Abstract: The project aim was to establish an SDI (Selected Dissemination of Information) service for the faculty members at University of Tehran, faculty of psychology and education. The project was carried out during the 2006-2007 period. First, a three stage survey was conducted to identify the information needs which were then served using a current awareness service over the period. Findings confirmed that the SDI project significantly impacted on the faculty information seeking behavior. Furthermore, there had been evidence supporting the fact that it has also influenced the quality of instruction by facilitating the overall efficacy of information sources collected. It was the intent of researchers to expand this project at later stages to include all humanities faculties in the university and if possible at a national level.

Keywords: selected dissemination of information, SDI, University of Tehran, faculty members of psychology and education, information needs